

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

2021/2254(INI)

17.6.2022

ATZINUMS

Sniegusi Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejai

par ilgtermiņa redzējumu attiecībā uz ES lauku apvidiem — virzība uz spēcīgākiem, labāk savienotiem, noturīgākiem un pārticīgākiem lauku apvidiem līdz 2040. gadam
(2021/2254(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Christine Schneider*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no Eiropas Savienības un tās dalībvalstu pamatvērtībām, kas nostiprināta Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, un tā kā tās veicināšana ir viens no ES galvenajiem mērķiem; tā kā dzimumu līdztiesība ir atzīta arī Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā; tā kā LESD 8. pantā ir noteikts dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas princips; tā kā dzimumu līdztiesības panākšanai ir būtiska nozīme vietējo, reģionālo, ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanā, kā arī ES lauku apvidu konkurētspējas un taisnīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā ilgtermiņā;
- B. tā kā sievietēm ir daudzlīmeņu loma lauku attīstībā, proti, kā darba ņēmējām, lauksaimniecēm un uzņēmumu īpašniecēm, kā arī nesamērīgi liela atbildība par savu ģimenes locekļu labklājību — darbs, kas vēsturiski ir nepietiekami novērtēts tradicionālo dzimumu stereotipu dēļ, piemēram, tiek sagaidīts, ka sievietes ir galvenās bērnu un pieaugušu apgādājamo aprūpētājas; tā kā šā iemesla dēļ sievietes biežāk nekā vīrieši strādā neoficiālajā ekonomikā un viņu būtiskā loma un nozīme lauku apvidos un to ekonomikā netiek pienācīgi atzīta;
- C. tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirības lauku apvidos ir par 3 % lielākas nekā pilsētās un tā kā daudzām sievietēm ir nestabili darba līgumi vai arī “neredzama loma” lauku sabiedrībā, kuru dēļ viņas var nonākt neaizsargātā situācijā, piemēram, bez piekļuves sociālajai aizsardzībai vai maternitātes pabalstiem; tā kā sievietes lauku apvidos ir neaizsargātākas pret nabadzību un finansiālo atkarību no sava partnera un tie ir nopietni šķēršļi viņu emancipācijai; tā kā lauksaimniecībā nodarbināto sieviešu sociālā aizsardzība ir modernas un ilgtspējīgas lauku attīstības pamatelements; tā kā sievietes saskaras ar daudzām problēmām, cenšoties iegūt pilnīgu piekļuvi darba tirgum; tā kā dzimumu nodarbinātības atšķirība lauku apvidos ir 13 %, dažās dalībvalstīs tā sasniedz 20 %¹; tā kā lauksaimniecēm ir nozīmīga loma ģimenes saimniecībās, kas ir raksturīgas Eiropas lauksaimniecībai, jo aptuveni 90 % no 22 miljoniem lauksaimniecībā nodarbināto ir ģimenes locekļi, un tā kā tādēļ sieviešu lauku saimniecībām ir īpaši nepieciešama taisnīga atlīdzība;
- D. tā kā ES ekonomika un sabiedrība saskaras ar daudzām problēmām, kas saistītas ar demogrāfiskajām pārmaiņām, ekonomikas un sabiedrības digitalizāciju, Eiropas un globālās integrācijas palielināšanu un pāreju uz oglekļneitrālu ekonomiku, dzīvesveidu un darba modeļiem līdz 2050. gadam; tā kā šīs problēmas un iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas saistīta ar pārvietošanos uz pilsētu teritorijām, bieži vien īpaši skar lauku apvidus; tā kā jaunas sievietes biežāk nekā jauni vīrieši pamet lauku apvidus; tā kā šī demogrāfiskā tendence apvienojumā ar savienojamības un infrastruktūras trūkumu, ražīguma problēmām un sabiedrisko pakalpojumu, tostarp izglītības un

¹ Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* (Sieviešu loma lauku attīstībā. Dzimumu dimensijas integrēšana Eiropas lauku apvidu politikā), *European Evaluation Society*, Roterdama, 2021.

aprūpes, trūkumu vai ierobežotu piekļuvi tiem, kā dēļ sievietēm tiek liegtas daudzas iespējas, var mazināt lauku apvidu kā dzīves un darba vietu pievilcību; tā kā lauku apvidi attiecīgā gadījumā var būt pievilcīga vide indivīdiem, partnerībām, ģimenēm visā to daudzveidībā un bērniem;

- E. tā kā tiesības strādāt ir būtisks priekšnosacījums, lai sievietes varētu izmantot efektīvas vienlīdzīgas tiesības, iegūt ekonomisko neatkarību un profesionāli pilnveidoties; tā kā tādēļ būtu jāizskauž nestabila nodarbinātība, piemērojot obligātu principu, ka papildus katrai esošai darbvietai ir jāizveido vēl viena pastāvīga amata vieta, un atzīstot un nostiprinot tiesības uz darbvietām, kurās tiek ievērotas tiesības;
- F. tā kā migrantes ir visvairāk pakļautas darbaspēka ekspluatācijas, diskriminācijas, sociālo pakalpojumu un tiesiskās aizsardzības nepieejamības un ļaunprātīgas fiziskas, psiholoģiskas, ekonomiskas un seksuālas izmantošanas riskam;
- G. tā kā lauku apvidi ir daudzu cilvēku dzīvesvieta un darba vieta, kā arī visu ekonomikas nozaru uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, atrašanās vieta; tā kā tie ir lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās ražošanas vieta, taču arī pilda svarīgas ekoloģiskās funkcijas un nodrošina telpu izklaidei un atpūtai;
- H. tā kā tiesības uz mājokli ir jāaizsargā praktiski, nodrošinot, ka indivīdiem un ģimenēm ir mājoklis, kas atbilst viņu vajadzībām un nodrošina viņu labbūtību, privātumu un dzīves kvalitāti, tādējādi palīdzot panākt sociālo taisnīgumu un kohēziju un risināt sociālās atstumtības un nabadzības problēmu;
- I. tā kā darba ņēmējus bez dokumentiem vai darba ņēmējus, kas valstī dzīvo nelikumīgi, bieži vien nodarbina mazāk labvēlīgos darba apstākļos nekā citus darba ņēmējus un tāpēc daži darba devēji pieņem darbā iepriekš minētajās kategorijās esošus cilvēkus, lai gūtu negodīgas konkurences priekšrocības; tā kā ES migrācijas politika pastiprina migranšu bez dokumentiem, kuras ir vardarbības upures un lielākoties nevēršas pēc palīdzības, neaizsargātību un nenodrošina aizsardzību;
- J. tā kā pašreizējo dzimtes normu un stereotipu dēļ sievietes savā privātajā un profesionālajā dzīvē uzņemas vairākus pienākumus; tā kā, uzņemoties iepriekš minētos daudzus pienākumus, sievietes arī sniedz būtisku ieguldījumu progresa un inovācijas veicināšanā visos sabiedrības līmeņos un dzīves kvalitātes uzlabošanā, jo īpaši lauku apvidos; tā kā zaļās un digitālās pārkārtošanās radītās iespējas, kā arī Covid-19 pandēmijas sekas un attālinātā darba pieaugums ir no jauna vērsuši uzmanību uz lauku apvidiem un pavēruši jaunas iespējas dzimumu ziņā līdzsvarotākai darba videi, kas sievietēm nodrošina pilnvērtīgas iespējas; tā kā pandēmijas sekas vēl vairāk palielinās dzimumu nelīdzsvarotību, uzsverot to, ka ekonomikas atveseļošanai un Eiropas zaļajai un digitālajai pārveidei ir jābūt dzimumsensitīvai; tā kā lauku apvidos dzīvojošās sievietes ir šīs pārejas uz zaļāku sabiedrību un ekonomiku veicinātājas un ietekmīgas virzītājas;
- K. tā kā jaunieši ir viena no sociālajām grupām, ko visvairāk skar stāvokļa pašreizējā pasliktināšanās darba tirgū, un viņus arvien vairāk ietekmē bezdarbs, nestabila nodarbinātība un zems atalgojums, lai gan viņiem ir augstāks izglītības līmenis nekā iepriekšējām paaudzēm;
- L. tā kā pēdējos gados lauksaimniecībā nodarbināto sieviešu skaits ir lēnām palielinājies;

tā kā tikai 30 % lauku saimniecību visā ES vada sievietes un tā kā šīs saimniecības parasti ir mazākas nekā tās, ko vada vīrieši, un tām ir zemāki ienākumi un mazāk iespēju piekļūt finansiālajam atbalstam; tā kā šajā skaitlī slēpjas būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz sieviešu pārstāvību lauksaimniecībā; tā kā sievietes (vismaz lauku saimniecību vadības vai pārvaldības līmenī) saņem proporcionāli mazāku atbalstu no kāda KLP pīlāra nekā vīrieši (1. pīlārs sniedz tiešu ienākumu atbalstu, un 2. pīlārs ir vērsts uz atbalstu lauku attīstībai); tā kā tas ir saistīts ar to, ka sievietes parasti vada mazākus lauksaimniecības uzņēmumus, viņām pieder mazāk zemes un ir mazāka piekļuve formālai un specializētai izglītībai²; tā kā lauksaimniecībā diemžēl trūkst sieviešu un līdz ar to viņām ir mazāk iespēju iesaistīties lauku ekonomikā, piemēram, ar MVU starpniecību, kuri lauku apvidos dominē;

- M. tā kā lauku apvidos dzīvojošas sievietes saskaras ar šķēršļiem, kas viņām traucē piekļūt pienācīgai un cenas ziņā pieejamai veselības aprūpei, tostarp klīnikās un slimnīcās, kā arī ar seksuālās un reproduktīvās veselības, ģimenes plānošanas un konsultāciju pakalpojumiem, un saņemt atbalstu gadījumos, kad viņas ir cietušas no dzimumbalstītas vardarbības; tā kā šīs grūtības ietver dārdzību, ierobežotas pārvietošanās iespējas un transporta vai līdzekļu, ar kuriem var sazināties attiecībā uz transporta iespējām³, un aprūpes pakalpojumu nepieejamību lauku apvidos; tā kā tās ietver arī vietējo veselības dienestu finanšu deficītu un garas rindas pie noteiktiem speciālistiem; tā kā pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumi pacientiem var piedāvāt labākas iespējas situācijās, kad piemērotākā ārstēšana vai tuvākā slimnīca atrodas citā dalībvalstī; tā kā Covid-19 pandēmija ir nesamērīgi ietekmējusi sievietes un meitenes, izraisot ar dzimumu saistītas vardarbības pieaugumu un ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistīto pakalpojumu pārtraukšanu;
- N. tā kā Covid-19 pandēmija un ar to saistītie pārvietošanās ierobežojumi ir būtiski ietekmējuši lauku apvidus un tā kā ir pierādījumi, ka nevienlīdzība palielinās⁴; tā kā sākotnējie pētījumi liecina, ka Covid-19 pandēmija ir palielinājusi pastāvošo nevienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm, jo īpaši neapmaksāta aprūpes darba pieauguma un darba un privātās dzīves nelīdzsvarotības ziņā;
- O. tā kā ir būtiski, lai KLP garantētu ilgtspējīgākus un demokrātiskākus ražošanas un patēriņa modeļus un palielinātu mazo un vidējo saimniecību un ģimenes saimniecību lomu;
- P. tā kā sievietes, īpaši uzņēmējas, ir nozīmīgs labklājības un sociālās iekļaušanas virzītājspēks lauku apvidos; tā kā pašnodarbināto sieviešu īpatsvars lauku apvidos ir 38 % un tā kā sievietes ir pārmērīgi pārstāvētas nestabilā pašnodarbinātībā⁵; tā kā uzņēmēju (sieviešu) un pašnodarbinātu sieviešu loma ekonomikā būtu jāatzīst par

² Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* (Sieviešu loma lauku attīstībā. Dzimumu dimensijas integrēšana Eiropas lauku apvidu politikā), *European Evaluation Society*, Roterdama, 2021.

³ "Women Watch" tīmekļa lapa "Overview: Health" (Pārskats: veselība), skatīta 2022. gada 20. jūnijā.

⁴ Ekonomikas un sociālo lietu departamenta 2021. gada 2. jūnija raksts "Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development" (Nabadzības un nevienlīdzības mazināšana lauku apvidos: iekļaujošas attīstības atslēga).

⁵ Parlamenta Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departamenta 2019. gada 13. jūnija pētījums "The professional status of rural women in the EU" (Lauku sieviešu nodarbinātības statuss Eiropas Savienībā).

ekonomikās izaugsmes, darbvietu radīšanas un inovācijas potenciāla katalizatoru; tā kā sievietēm nav pietiekamas piekļuves publiskajiem un privātajiem līdzekļiem, kas vajadzīgi, lai attīstītu savu uzņēmējdarbību;

- Q. tā kā publisko budžetu samazināšana, ko izraisījusi Eiropas Savienības makrostrukturālās ekonomikas politika, jo īpaši “ekonomikas pārvaldības” un finanšu korekciju programmās ietvertu pasākumu īstenošana, izraisa un turpinās izraisīt vēl lielāku dzimumu nelīdzsvarotību un sieviešu bezdarbu, jo valsts sektorā strādā galvenokārt sievietes un viņas ir galvenās ieguvējas no sociālās politikas, un tādējādi vēl vairāk pastiprināsies nabadzības feminizācija; tā kā tādēļ politikā ir vajadzīgas pārmaiņas;
- R. tā kā vispārējas nozīmes sabiedriskajiem pakalpojumiem ir svarīga loma lauku apvidos un teritoriālās kohēzijas mērķa sasniegšanā; tā kā ir svarīgi lauku apvidos, ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, veicināt mobilitāti un sabiedrisko transportu, kas ir plaši pieejams, efektīvs un par pieņemamu cenu; tā kā transporta savienojamība lauku apvidos nav pietiekami attīstīta un tādēļ cilvēku, jo īpaši sieviešu, pārvietošanās šajos apvidos ir apgrūtināta; tā kā lauku apvidos sievietēm retāk nekā vīriešiem ir vadītāja apliecība vai piekļuve vieglajam automobilim, taču sievietes arī ceļo biežāk nekā vīrieši, lai veiktu aprūpes uzdevumus, ko viņas veic bieži;⁶ tā kā sievietes biežāk nekā vīrieši izmanto sabiedrisko transportu; tā kā sievietes biežāk cieš no seksuālas uzmākšanās sabiedriskajā transportā un tā kā par šādiem gadījumiem bieži vien netiek ziņots;
- S. tā kā dzīves līmenis lauku apvidos kopumā ir zemāks nekā pilsētās un tas nesamērīgi ietekmē visneaizsargātākās grupas, piemēram, migrantus, minoritāšu grupu pārstāves un sievietes ar invaliditāti, kuras joprojām saskaras ar interseksionālu diskrimināciju tādās svarīgās jomās kā izglītība, nodarbinātība un veselība; tā kā Krievijas iebrukuma Ukrainā dēļ tuvākajos mēnešos ievērojami palielināsies to migranšu skaits, kuras pārceļas uz lauku apvidiem;
- T. tā kā ir jāsekmē lauku apvidu digitalizācijas programma un jāattīsta visaptveroša platjoslas infrastruktūra un ilgtspējīgas darbvietas, lai saglabātu un stiprinātu konkurētspēju un digitālo līdzdalību un nodrošinātu, ka cilvēkiem ir vienlīdzīgi dzīves apstākļi un labāks darba un privātās dzīves līdzsvars; tā kā šā mērķa sasniegšanā būtiska nozīme ir bērnu siltībām, aprūpes iestādēm, personu ar invaliditāti un citām vajadzībām aprūpei, sociālā nodrošinājuma sistēmai un elastīgiem darba modeļiem, kas sievietēm pieejami pēc pieprasījuma;
- U. tā kā 2019. gadā Eiropas Savienībā to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir vismaz digitālās pamatprasmes, laukos bija par 14 % mazāks nekā pilsētās (48 % pret 62 %); tā kā lauku sievietes saskaras ar lielākiem šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi izglītībai nekā vīrieši⁷; tā kā ir būtiski veicināt un atbalstīt to, lai lielākam skaitam lauku sieviešu būtu pilnīga piekļuve visiem izglītības līmeņiem, tostarp, bet ne tikai, *STEM* mācību priekšmetiem;
- V. tā kā sievietes lauku apvidos bieži ir nepietiekami pārstāvētas tādās lēmumu

⁶ Parlamenta Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta Pilsoņu tiesību un konstitucionālo jautājumu politikas departamenta 2021. gada 16. decembra pētījums “Women and transport” (Sievietes un transports).

⁷ Ekonomikas un sociālo lietu departamenta 2021. gada 2. jūnija raksts “Reducing poverty and inequality in rural areas: key to inclusive development” (Nabadzības un nevienlīdzības mazināšana lauku apvidos: iekļaujošas attīstības atslēga).

pieņemšanas struktūrās kā lauksaimniecības kooperatīvi, arodbiedrības un pašvaldības; tā kā ir ļoti svarīgi palielināt sieviešu pārstāvību šādās struktūrās;

- W. tā kā mazās un vidējās lauku saimniecības un ģimenes saimniecības saskaras ar diskrimināciju KLP atbalsta sadalē un šī problēma īpaši skar lauksaimnieces;
- X. tā kā pēdējos mēnešos lauksaimnieces ir cietušas arī no ražošanas faktoru (piemēram, sēklu, pesticīdu, mēslošanas līdzekļu, degvielas, enerģijas un tehnikas) cenu spekulācijām,
1. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu lauku attīstības politikā, kā arī holistisku pieeju, kura neaprobežojas tikai ar lauksaimniecības attīstību un kuras centrā ir atbalsts cilvēkiem; uzsver lauku aktoru daudzveidību un to nozīmi lauku apvidu ilgtspējas nodrošināšanā; aicina organizēt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm; aicina ņemt vērā sieviešu veikto darbu saimniecībā, jo īpaši darbu, ko tās veic, lai palīdzētu laulātajiem un partneriem, un tādējādi uzlabot viņu darba un tiesību atzīšanu;
 2. uzsver, ka sievietēm, kas strādā lauku saimniecībās, ir jābūt tiesībām uz sociālo nodrošinājumu, piemēram, tiesībām uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un pensiju tiesībām; uzsver, ka sievietes veic svarīgus uzdevumus, lai pastāvīgi atbalstītu ģimenes saimniecības, taču proporcionāli to sieviešu skaits, kuras strādā lauksaimniecībā, ES ir daudz mazāks nekā viņu procentuālā daļa no kopējā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita (35,1 % salīdzinājumā ar 45,9 %); šajā sakarībā arī norāda, ka tikai viena trešdaļa lauku saimniecību vadītāju ir sievietes;
 3. pauž nožēlu par nelīdztiesību attiecībā uz sieviešu piekļuvi lauksaimniecības zemes īpašumtiesībām un aicina dalībvalstis nodrošināt, ka sievietēm ir šādas tiesības uz īpašumu;
 4. uzsver, ka ir vajadzīga politika, kas regulētu tirgus, jo īpaši piena un vīna nozarē, nodrošinātu preferenciālu atbalstu mazām un vidējām lauku saimniecībām, pielāgojot un ierobežojot atbalstu, veicinātu to, ka pārtika tiek ražota un patērēta pēc iespējas vietējā līmenī, un veicinātu ilgtspējīgākās ražošanas sistēmas;
 5. aicina ieviest pozitīvas diskriminācijas pasākumus attiecībā uz lauksaimniecēm, lai mudinātu viņas palikt lauku apvidos; aicina ne tikai atbalstīt sievietes, bet arī īstenot pasākumus, kuru mērķis ir popularizēt biedrības, kas var sniegt tehniskas konsultācijas un palīdzību, kura vajadzīga, lai nodrošinātu lauku saimniecību darbību un palīdzētu nozarei izdzīvot, kā arī aicina mudināt jauniešus ieguldīt lauksaimniecības un lopkopības nākotnē;
 6. uzsver, ka jautājums par lauku apvidos dzīvojošu sieviešu stāvokli ir jārisina, izmantojot intersekcionālu pieeju, galveno uzmanību pievēršot tādu grupu īpašajai situācijai kā migrantes, *LGBTIQ* sievietes, sievietes ar invaliditāti un vecāka gadagājuma sievietes;
 7. iesaka izveidot publisku lauksaimniecības apdrošināšanas shēmu, ko finansētu no ES budžeta un kas tiktu mobilizēta ekstrēmu laikapstākļu notikumu vai katastrofu gadījumā (kas kļūst arvien biežāki) un nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni visiem lauksaimniekiem, tā novēršot to, ka cilvēki pamet lauku apvidus; mudina Komisiju

aizsargāt mazo un vidējo lauksaimniecību un ģimenes lauksaimniecību, jo tās parasti ir saistītas ar kvalitatīviem un ilgtspējīgiem ražošanas modeļiem, kas spēj nodrošināt sociālo un teritoriālo kohēziju;

8. aicina Komisiju regulēt ražotājiem maksātās cenas un, konkrētāk, aizliegt slēgt līgumus par cenām, kas nesedz ražošanas izmaksas, un cīnīties pret spekulāciju ar ražošanas faktoru izmaksām;
9. aicina pieņemt nostāju, kas ļautu KLP satvarā sniegto ES atbalstu starp valstīm, ražotājiem un produktiem sadalīt taisnīgāk;
10. aicina izstrādāt tādu politiku, kas ņem vērā lauku apvidos dzīvojošo sieviešu vajadzības, piemēram, nodrošina atbilstošus sabiedriskos pakalpojumus un attiecīgā gadījumā mobilo veselības aprūpi, tostarp izbraukuma medicīniskos risinājumus, piemēram, īpaši aprīkotus autobusus, kas lauku apvidos dzīvojošām sievietēm piedāvā iespēju veikt profilaktisku skrīninga testu vai konsultēties ar ginekologu; uzsver, ka ir jāgarantē visiem piekļuve seksuālajai un reprodūktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām un tālab jāizvērs telemedicīna, jāizveido vietēji perinatālie centri un jānodrošina piekļuve informācijai; aicina apmierināt lauku apvidos dzīvojošo sieviešu vajadzības, nodrošinot pienācīgas bērnu aprūpes iespējas, piemēram, bērnudārzus, bērnu silītes un bērniem paredzētus atpūtas pasākumus, un attīstot vecāka gadagājuma cilvēkiem paredzētus atbalsta tīklus, tādējādi palielinot sieviešu nodarbinātības līmeni un veicinot viņu tiesības uz sociālo nodrošinājumu, ieskaitot tiesības uz grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un pensiju tiesības; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt sievietēm piekļuvi pieejamajiem ES līdzekļiem;
11. aicina Komisiju un dalībvalstis vākt pēc dzimuma sadalītus datus, lai gūtu visaptverošu pārskatu par lauku sieviešu sociālekonomisko stāvokli un lauku attīstības politikas un programmu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā ņemtu vērā dzimuma dimensiju; uzsver, ka ir svarīgi novērtēt, vai šādu priekšlikumu izstrāde palīdz sasniegt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas mērķus lauku apvidos; uzsver, ka, izstrādājot strukturāla sociālā atbalsta un reģionālās attīstības programmas, īpaša uzmanība būtu jāpievērš lauku apvidos dzīvojošām sievietēm; aicina Komisiju un dalībvalstis izmantot digitālās tehnoloģijas, lai padarītu publiskos sociālos pakalpojumus pieejamākus sievietēm lauku apvidos; aicina Komisiju un dalībvalstis apmainīties ar labu praksi un īstenot iedvesmojošus pasākumus mazapdzīvotās teritorijās;
12. uzsver, ka ir jāizstrādā mērķtiecīgi pasākumi, kas palīdzētu atrisināt konkrētas problēmas, ar kurām lauku sievietes saskaras darba tirgū, piemēram, nodarbinātības līmeņa atšķirības un līdzdalību neoficiālajā ekonomikā; aicina Komisiju un dalībvalstis pienācīgi izmantot notiekošo pāreju uz digitālāku un zaļāku ES, lai radītu jaunas darba iespējas; uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpēta un jāveicina jaunu prasmju attīstīšana sievietēm, kā arī viņu digitālā iekļaušana, veicinot attālinātā darba iespējas, lai lauku apvidos dzīvojošām sievietēm atvieglotu kvalitatīvu darbvietu atrašanu;
13. uzsver lauku apvidu potenciālu kļūt par vietām, kas veicina vismazāk aizsargāto sieviešu grupu, piemēram, sieviešu ar invaliditāti, migranšu, tostarp arī sezonas strādnieču, bēgļu un minoritāšu, sieviešu, kuras cietušas no dzimumbalstītas vardarbības, sieviešu ar minimālu apmācību vai vispār bez apmācības un vientuļo māšu,

iekļaušanu un integrāciju; mudina dalībvalstis izstrādāt un īstenot īpašus pasākumus, kas veicinātu šo sieviešu grupu apmācību un nodarbinātību un aizsargātu viņu pamattiesības; uzsver, ka šo sieviešu iekļaušanas un integrācijas sabiedrībā nodrošināšanā svarīga loma ir vietējām un valsts iestādēm; jo īpaši uzstāj, ka ir jāsaņem tūlītēja reakcija uz Ukrainas sieviešu ar bērniem ierašanos, lai nodrošinātu, ka viņas var ātri un viegli integrēties sabiedrībā;

14. uzskata, ka valstīm un darba devējiem ir jāuzņemas lielāka atbildība par paaudžu nomaiņu un tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumiem gan mātēm, gan tēviem un ka līdz ar to sievietēm ir tiesības būt gan mātēm, gan darba ņēmējam, nezaudējot darba tiesības;
15. aicina dalībvalstis uzņemties atbildību par to, lai visiem tiktu nodrošinātas tiesības uz mājokli, jo īpaši — īstenojot mazāk turīgiem iedzīvotājiem paredzētas mājokļu programmas, izstrādājot stimulus subsidētu mājokļu veicināšanai, būvējot sociālos mājokļus, veicinot un finansējot pašbūvētu mājokļu programmas, atbalstot kooperatīvu sektoru, īstenojot efektīvu un nespekulatīvu kredītēšanas politiku un regulējot nespekulatīvu īres tirgu;
16. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt lauku apgabalos dzīvojošo sieviešu digitālo izglītību un hibrīdizglītību, pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi un uzlabot piekļuvi īpašām izglītības programmām un kvalitatīvām darbvietām, lai šīs sievietes varētu palielināt savu potenciālu un lai novērstu to, ka sievietes, galvenokārt augsti kvalificētas sievietes, pamet lauku apgabalus; aicina Komisiju arī turpmāk atbalstīt dalībvalstu centienus uzlabot visiem pieejamas kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu, izmantojot ieguldījumus no Eiropas Sociālā fonda Plus, Eiropas Reģionālās attīstības fonda, programmas *InvestEU* un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un galveno uzmanību pievēršot cilvēkiem neaizsargātās situācijās; uzsver, ka ir jāatrisina ar infrastruktūru saistītās un praktiskās problēmas, kas apgrūtina lauku sieviešu piekļuvi izglītībai, piemēram, ierobežotas pārvietošanās iespējas vai neatbilstoša digitālā infrastruktūra;
17. norāda, ka lauku apvidos dzīvojošo sieviešu stāvokli spēcīgi ietekmē vietējā lauksaimniecības situācija un ka negodīgi KLP pasākumi ir noveduši pie tā, ka mazās un vidējās saimniecības un ģimenes saimniecības arvien biežāk tiek pamestas; uzsver, ka ir jāpalielina atbalsts, lai saglabātu ģimenes lauksaimniecību un nodrošinātu lauku attīstību, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, tostarp lauksaimniecībā strādājošu migranšu, darbam;
18. aicina izmantot daudzās lauku apvidos pastāvošās iespējas un attīstīt visaptverošu platjoslas infrastruktūru, kas pavērtu iespēju strādāt no mājām un radīt kvalitatīvas darbvietas, kuras uzlabotu darba un privātās dzīves līdzsvaru un tādējādi nodrošinātu sievietēm vienlīdzīgas iespējas piedalīties lauku ekonomikā un darbā; aicina dalībvalstis pastiprināt savus centienus atbalstīt mūžizglītību, profesionālo izglītību, apmācību, kvalifikācijas un profesionālās orientācijas sistēmas, infrastruktūras uzlabošanu un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu lauku apvidos, cieši iesaistot reģionus, pašvaldības un citus šādu pasākumu veicinātājus, piemēram, privāto sektoru, tostarp uzņēmējdarbības organizācijas un palātas, un apspriežoties ar sociālajiem partneriem, kuri arī pastāvīgi sekmē lauku attīstību; tas var būtiski palīdzēt veicināt dzimumu ziņā

līdzsvarotu nodarbinātību lauku apvidos;

19. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt veicināt pārrobežu veselības un aprūpes pakalpojumus, jo īpaši lauku apvidos, un Direktīvas 2011/24/ES⁸ pārskatīšanā pievērst šim aspektam īpašu uzmanību, samazinot birokrātiskos un citus šķēršļus pārrobežu veselības un aprūpes pakalpojumu sniegšanai un izmantošanai, kā arī nodrošināt labāku mijiedarbību starp dažādām veselības aprūpes sistēmām; uzsver, ka vecāka gadagājuma cilvēkiem ir tiesības uz piekļuvi kvalitatīviem sabiedrības veselības pakalpojumiem, kas viņiem nodrošina labu veselību vecumdienās un apkarot sociālo atstumtību, sociālo izolāciju un vientulību;
20. aicina dalībvalstis izstrādāt prevencijas un izpratnes veicināšanas pasākumus, kuru mērķis ir apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp skolās, nodrošināt piekļuvi informācijai par iespējām palīdzēt cietušajiem, izveidot patversmes cietušajiem, tostarp migrantēm un sezonas strādniecēm, un izveidot preventīvas intervences un terapijas programmas noziedzīga nodarījuma izdarītājiem; uzsver, ka ir jāpastiprina tiesībaizsardzības un valsts pārvaldes iestāžu darbinieku profesionālā apmācība, kā arī to darbinieku profesionālā apmācība, kuri aprūpē no dzimumbalstītas vardarbības cietušas personas; aicina uzlabot no vardarbības cietušo sieviešu ekonomiskās un finansiālās iespējas, integrējot viņas darba tirgū un sniedzot viņām sociālo palīdzību; tāpēc aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības nodrošināt, ka lauku un attālos apvidos dzīvojošiem cietušajiem netiek liegta vienlīdzīga piekļuve atbalsta pakalpojumiem; atkārtoti aicina ES un tās dalībvalstis ratificēt Stambulas konvenciju⁹;
21. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt lauku apvidu politiku, kas nodrošinātu, ka visu paaudžu sievietēm nav jāpārceļas uz citurieni un viņas var uzsākt uzņēmējdarbības iniciatīvas un tādējādi veicināt sava reģiona ekonomikas atveseļošanu un attīstību; aicina dalībvalstis un Komisiju palielināt informētību un atvieglot lauku apvidos strādājošu uzņēmēju (sieviešu) un pašnodarbinātu sieviešu piekļuvi finansējumam, tostarp alternatīviem finansējuma veidiem, nodrošinot, ka šāds finansējums viņām ir pieejams un tiek piešķirts; mudina dalībvalstis un reģionālās un vietējās pašvaldības izmantot pašreizējos Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai mērķtiecīgi atbalstītu uzņēmējas un pašnodarbinātās; uzsver, ka ir vajadzīgas izpratnes veicināšanas un informācijas kampaņas par pašreizējām un turpmākajām ES finansējuma iespējām uzņēmējām;
22. norāda, ka sievietes ir vairāk atkarīgas no sabiedriskā transporta; tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām labāk īstenot dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu transporta politikā un nodrošināt, ka lauku apvidiem netiek liegta piekļuve būtiskajai transporta infrastruktūrai; uzsver, ka ir svarīgi, lai sabiedriskais transports būtu kvalitatīvs, cenas ziņā pieejams un drošs; uzsver, ka no ES kohēzijas fondiem ir jāatbalsta savienojamības un transporta risinājumu uzlabošana lauku apvidos; aicina dalībvalstis veicināt multimodalitāti un nodrošināt vieglu un ērtu pāreju no viena transporta veida uz citu; uzsver — lai nodrošinātu, ka transporta ķēdes ir pēc iespējas vienotākas un pieejamākas, visā ES ir jāizveido kvalitatīvāka infrastruktūra; atkārtoti norāda, ka tas ietver infrastruktūras

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/24/ES (2011. gada 9. marts) par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē (OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.).

⁹ Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu

standartizāciju, jo īpaši, lai padarītu iespējamus pārrobežu projektus un transportu un tādējādi nodrošinātu, ka sievietes var aktīvāk iesaistīties darba tirgū, un palīdzētu viņām darba meklēšanā, dodot iespēju veikt lielāku attālumu;

23. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt reālu iespēju apvienot darba, privāto un profesionālo dzīvi; tas veicinās visu sieviešu līdzdalību sabiedriskajā un politiskajā dzīvē un radīs lauku apvidos optimālu vidi, kas rosinās individuus, partnerus un ģimenes visā to daudzveidībā un jo īpaši sievietes pārcelties uz lauku apvidiem, lai baudītu veselīgu dzīvesveidu;
24. stingri atbalsta institucionālā atbalsta palielināšanu ar mērķi nodrošināt lauku sieviešu politisko līdzdalību un varu vai pārstāvību; uzstāj, ka ir jāizstrādā apmācības pasākumi, lai mudinātu lauku sievietes darboties jomās un nozarēs, kurās viņas nav pietiekami pārstāvētas, kā arī izpratnes veicināšanas kampaņas par to, cik svarīgi ir, lai sievietes ieņemtu vadošus amatus; aicina dalībvalstis to dažādajās vadības un pārstāvības struktūrās veicināt dzimumu līdztiesību, lai sekmētu vienlīdzīgu līdzdalību visu veidu lauksaimniecības organizācijās, apvienībās un publiskās iestādēs;
25. mudina dalībvalstis novērst vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un pensiju atšķirības; norāda, ka pensijas būtu jāpalielina, lai nodrošinātu taisnīgus ienākumus, kas ļautu cilvēkiem dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, un tām nekad nevajadzētu būt zem nabadzības sliekšņa; uzsver, ka ir jāaizsargā uz solidaritāti balstītas un vispārējas valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas, kas garantē pienācīgas pensijas visiem;
26. aicina uzlabot piekļuvi kvalitatīviem sabiedriskajiem pakalpojumiem un infrastruktūrai, jo īpaši digitālajai infrastruktūrai, un ieviest plaši pieejamas, efektīvas un cenas ziņā pieņemamas transporta iespējas, kas atbilst IAM;
27. mudina dalībvalstis īstenot īpašus pasākumus, lai novērstu sociālās atstumtības un nabadzības risku, galveno uzmanību pievēršot mājokļu, transporta un enerģijas pieejamībai par pieņemamu cenu;
28. aicina Komisiju un dalībvalstis finansēšanas programmas vai atbalsta pasākumus izstrādāt tā, lai mazie uzņēmumi un ieinteresētās personas varētu viegli tikt galā ar birokrātisko slogu; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka arī privātpersonas vai mazākas organizācijas var iegūt pārskatu par finansējuma iespējām un pieteikties uz tām un saņemt palīdzību šajā sakarā;
29. mudina dalībvalstis garantēt sievietēm iespējas īstenot savas tiesības visās sabiedrības jomās, aizliedzot visus diskriminācijas veidus un sodot par tiem;
30. uzsver vērtīgo ieguldījumu, ko dzimumu līdztiesības veicināšanā lauku apvidos sniedz darbības, kas tiek veiktas saskaņā ar programmu *LEADER*, kuru līdzfinansē Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un kuras mērķis ir iesaistīt vietējās ieinteresētās personas stratēģiju izstrādē un īstenošanā, lēmumu pieņemšanā un resursu piešķiršanā lauku apvidu attīstībai; aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt programmu *LEADER*, samazinot administratīvo slogu vietējām iestādēm, vienkāršojot piekļuvi, vairojot vietējo atbildību par sabiedrības virzītiem attīstības projektiem un veicinot sieviešu līdzdalību vietējās rīcības grupās.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	16.6.2022
Galīgais balsojums	+: 24 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Maria Walsh

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

24	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Anđželika Anna Moždžanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
RENEW	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Silvia Modig, Sandra Pereira
VERTS/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

0	-

1	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas